

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.21.2025

Druk nr 2126

Warszawa, 10 grudnia 2025 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

zgodnie z art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mam zaszczyt przekazać Panu Marszałkowi podjętą przez Senat na 47. posiedzeniu w dniu 10 grudnia 2025 r. uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy

- o zmianie ustawy o referendum lokalnym
wraz z projektem tej ustawy.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senator Monikę Jadwigę Piątkowską do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Z poważaniem

(-) Małgorzata Kidawa-Błońska

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 10 grudnia 2025 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o referendum
lokalnym**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o referendum lokalnym.

Jednocześnie upoważnia panią senator Monikę Jadwigę Piątkowską do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Małgorzata KIDAWA-BŁOŃSKA

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o referendum lokalnym

Art. 1. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 472) w art. 66 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do wnoszenia i rozpoznawania protestów oraz skutków ich uwzględnienia stosuje się odpowiednio przepisy art. 392 § 1 i 2, art. 393, art. 394, art. 396 § 1–3 i art. 397 ustawy, o której mowa w art. 1 ust. 2.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I E

1. Cel projektowanej ustawy

Projekt ustawy stanowi realizację postulatu zawartego w petycji P11-05/23 wniesionej do Senatu w dniu 24 listopada 2023 r. przez osobę fizyczną.

Autor petycji zwraca się do Marszałka Senatu o podjęcie przez Senat inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do uporządkowania odesłań w treści art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (dalej: „ustawa o referendum lokalnym”).

Wnoszący petycję zauważa, że art. 66 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym w obecnym brzmieniu nakazuje odpowiednie stosowanie przepisów art. 59–61, art. 63 ust. 1 i 2 oraz art. 64 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (dalej: „ustawa o ordynacji samorządowej”) do wnoszenia i rozpoznawania protestów oraz skutków ich uwzględnienia. Tymczasem ustawa o ordynacji samorządowej została uchylona z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy (dalej: „ustawa wprowadzająca kodeks wyborczy”). Obecne brzmienie przepisu art. 66 ust. 2 zawiera tym samym odesłania do nieobowiązujących już przepisów.

Projekt przewiduje wprowadzenie zmian w art. 66 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym mających na celu wprowadzenie do jego treści właściwych odesłań do obowiązujących przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (dalej: „kodeks wyborczy”), regulujących kwestie dotyczące protestu wyborczego przeciwko ważności referendum lokalnego.

2. Obecny stan prawny i potrzeba zmian

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym każdy uprawniony do wzięcia udziału w referendum lokalnym mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego może wnieść protest, jeżeli dopuszczono się naruszenia przepisów ustawy, a naruszenie to mogło wywrzeć istotny wpływ na wynik referendum. Termin wniesienia protestu wynosi 7 dni od dnia podania przez wojewodę wyników referendum do wiadomości publicznej w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Przepis art. 66 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym – w obecnym brzmieniu – stanowi, że do wnoszenia i rozpoznawania protestów oraz skutków ich uwzględnienia stosuje się

odpowiednio przepisy art. 59–61, art. 63 ust. 1 i 2 oraz art. 64 ustawy o ordynacji samorządowej.

Ustawa o ordynacji samorządowej utraciła moc w związku z wejściem w życie ustawy wprowadzającej kodeks wyborczy, czyli z dniem 1 sierpnia 2011 r. Odesłania zawarte w art. 66 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym odnoszą się zatem do przepisów, które od przeszło dekady nie funkcjonują w polskim systemie prawnym. Odesłanie do nieobowiązującego przepisu jest bezprzedmiotowe i skutkuje luką w prawie.

Wobec powyższego niezbędne jest dokonanie zmiany treści art. 66 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym, tak aby odsyłał on do obowiązujących przepisów regulujących problematykę wnoszenia i rozpoznawania protestów oraz skutki ich uwzględnienia.

3. Różnice między obowiązującym a projektowanym stanem prawnym

Projektowana ustawa zastępuje zawarte w art. 66 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym odesłanie do nieobowiązujących przepisów ustawy o ordynacji samorządowej odesłaniem do regulujących analogiczne kwestie przepisów kodeksu wyborczego.

Proponowane brzmienie nowelizowanego przepisu umożliwia odpowiednie stosowanie przepisów określających:

- 1) zasady wnoszenia protestów wyborczych, w tym:
 - a) formę pisemną protestu, a także organ, do którego wnosi się protest wyborczy oraz termin wniesienia (art. 392 § 1 kodeksu wyborczego),
 - b) wymóg sformułowania w proteście zarzutów oraz przedstawienia lub wskazania dowodów na jego poparcie (art. 392 § 2 kodeksu wyborczego);
- 2) tryb postępowania sądowego w zakresie rozpoznania protestów wyborczych (art. 393 kodeksu wyborczego) oraz przesłanki pozostawienia przez sąd protestu wyborczego bez dalszego biegu;
- 3) obowiązek rozstrzygnięcia przez sąd o ważności wyborów oraz o ważności wyboru radnego w konsekwencji rozpoznania protestów wyborczych, ewentualnie: o nieważności wyborów, jeżeli okoliczności stanowiące podstawę protestu miały wpływ na wyniki wyborów wraz z wydaniem postanowienia o przeprowadzeniu wyborów ponownych i wskazaniem czynności, od której należy powtórzyć postępowanie wyborcze (art. 394 kodeksu wyborczego);
- 4) zasady przeprowadzania wyborów ponownych (art. 396 § 1–3 kodeksu wyborczego);

- 5) ogłaszanie wyników ponownych wyborów (art. 397 kodeksu wyborczego).

Odpowiednie stosowanie wymienionych przepisów w sposób wyczerpujący ureguje kwestie związane z protestami dotyczącymi referendum lokalnego oraz skutkami ich uwzględnienia. Ponadto uczyni to zadość konstytucyjnej zasadzie określoności prawa, jak i wynikającym z § 156 Zasad techniki prawodawczej wymogom w zakresie formułowania odesłań zewnętrznych.

4. Konsultacje

Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi są zamieszczone na senackiej stronie internetowej. Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe zostały przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji.

5. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Tytuł projektu: <i>ustawa o zmianie ustawy o referendum lokalnym</i>	Data sporządzenia: 10 grudnia 2025 r.
Przedstawiciel wnioskodawcy: senator Monika Jadwiga Piątkowska	Źródło: petycja
Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym: Jakub Zabielski, główny legislator, tel. 22 694 92 26 <u>w zakresie OSR:</u> Katarzyna Majewska, główny ekspert, tel. 22 694 92 59	Nr druku: 338, 338 S

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Do Senatu w dniu 24 listopada 2023 r. wpłynęła petycja (P11-05/23), wniesiona przez osobę fizyczną, zawierająca postulat podjęcia inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do uporządkowania zawartego w art. 66 ust. 2 ustawy *o referendum lokalnym* odesłania do przepisów określających zasady wnoszenia oraz rozpoznawania protestów wyborczych przeciwko ważności referendum.

Wnoszący petycję zauważył, że art. 66 ww. ustawy zawiera odwołania do nieobowiązujących już przepisów, tj. ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – *Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw* uchylonej z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – *Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy*.

W związku z powyższym autor ww. petycji postuluje dokonanie zmiany powyższego przepisu, tak aby odsyłał on do obowiązujących przepisów regulujących opisaną problematykę.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

Rekomendowanym rozwiązaniem jest dokonanie zmiany treści art. 66 ust. 2 ustawy *o referendum lokalnym* poprzez uwzględnienie właściwych odesłań do obowiązujących przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – *Kodeks wyborczy* regulujących kwestie dotyczące protestu wyborczego przeciwko ważności referendum lokalnego.

Oczekiwany efektem regulacji będzie uporządkowanie odesłań zawartych w ww. przepisie.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na specyfikę projektu nie zachodzi konieczność dokonania przeglądu regulacji dotyczących analogicznego problemu, obowiązujących w krajach członkowskich OECD/UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Adresaci przepisów ustawy <i>o referendum lokalnym</i> (w szczególności uprawnieni do wzięcia udziału w referendum lokalnym i wniesienia protestu wyborczego, sądy powszechne)	b.d.		Uporządkowanie odesłań w przepisie ustawy <i>o referendum lokalnym</i> , regulującym zasady wnoszenia oraz rozpoznawania protestów wyborczych przeciwko ważności referendum.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Projekt ustawy w dniu 10 czerwca 2025 r. został przesłany do zaopiniowania Ministrowi Sprawiedliwości, Krajowej Radzie Sądownictwa, Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu, Państwowej Komisji Wyborczej, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Sądowi Najwyższemu, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Fundacji im. Stefana Batorego, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Stowarzyszeniu Prokuratorów „Lex super omnia”, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich "IUSTITIA", Stowarzyszeniu Sędziów THEMIS. Termin nadsyłania opinii ustalono na dzień 1 lipca 2025 r.

W opinii **Ministra Sprawiedliwości** zaproponowane zmiany są zasadne.

Państwowa Komisja Wyborcza nie zgłasza uwag do projektu ustawy, wskazując jednocześnie, że ustawa *o referendum lokalnym* wymaga gruntownej nowelizacji związanej m.in. z koniecznością dostosowania niektórych kwestii do rozwiązań przyjętych w Kodeksie wyborczym.

Krajowa Rada Sądownictwa (KRS) nie zajęła stanowiska w przedmiocie projektu ustawy, gdyż nie dotyczy on zakresu spraw podlegających opiniowaniu przez KRS.

Naczelny Sąd Administracyjny nie zgłasza uwag do projektu.

Na wspólnym posiedzeniu w dniu 26 listopada 2025 r. Komisja Ustawodawcza, Komisja Praw Człowieka i Praworządności oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej rozpatrzyły projekt i przyjęły go bez wprowadzania poprawek.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania:												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa.											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na funkcjonowanie przedsiębiorstw, w tym klasyfikowanych w sektorze mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, a także na rodziny i gospodarstwa domowe. Projektowana regulacja będzie miała pozytywny wpływ na obywateli, gdyż uporządkowanie odesłań zawartych w zmienianym przepisie art. 66 ust. 2 ustawy <i>o referendum lokalnym</i> wyeliminuje ewentualne wątpliwości w zakresie stosowania tego przepisu.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

9. Wpływ na rynek pracy.

Brak wpływu.

10. Wpływ na pozostałe obszary.	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ inne: wymiar sprawiedliwości	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowana regulacja będzie miała pozytywny wpływ na wymiar sprawiedliwości, gdyż uporządkowanie odesłań zawartych w zmienianym przepisie art. 66 ust. 2 ustawy <i>o referendum lokalnym</i> wyeliminuje ewentualne wątpliwości w zakresie stosowania tego przepisu.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Nie zachodzi konieczność przeprowadzenia ewaluacji projektowanej ustawy.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).	
Brak.	

Warszawa, 22 grudnia 2025 r.

BEOS-WPEiM-2692/25

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o referendum lokalnym (przedstawiciel wnioskodawcy: senator Monika Jadwiga Piątkowska)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie przewidziana jest zmiana art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym¹ w zakresie odesłań do odpowiedniego stosowania przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy² dotyczących wnoszenia i rozpoznawania protestów wyborczych oraz skutków ich uwzględnienia. Obecnie w art. 66 ust. 2 zmienianej ustawy odsyła się do jednostek nieobowiązującej ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw³.

Proponowana ustawa miałaby wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu ustawy.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Kwestie stanowiące przedmiot opiniowanego projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 472.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 365.

³ Utraciła moc z dniem 1 sierpnia 2011 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 21, poz. 113).

4. Konkluzja

Przedmiot senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o referendum lokalnym nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Wojciech Miller
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 22 grudnia 2025 r.

BEOS-WPEiM-2693/25

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o referendum lokalnym (przedstawiciel wnioskodawcy: senator Monika Jadwiga Piątkowska) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu

W projekcie przewidziana jest zmiana art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym¹ w zakresie odesłań do odpowiedniego stosowania przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy² dotyczących wnoszenia i rozpoznawania protestów wyborczych oraz skutków ich uwzględnienia. Obecnie w art. 66 ust. 2 zmienianej ustawy odsyła się do jednostek nieobowiązującej ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw³.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o referendum lokalnym **nie stanowi projektu ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:
Wojciech Miller
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 472.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 365.

³ Utraciła moc z dniem 1 sierpnia 2011 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 21, poz. 113).